

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23Co/205/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2219200470
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 04. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daša Kontríková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2020:2219200470.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Daša Kontríková a sudkýň: JUDr. Iveta Jankovičová a JUDr. Ľubica Bundzelová, v spore žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 35 724 803, zastúpený: TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 36 613 843, proti žalovanému: E. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z. X. F. XXX/XX, H., o zaplatenie 165,05 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda č. k. 19Csp/20/2019-129 zo dňa 2. augusta 2019, v časti, v ktorej súd žalobu zamietol a v súvisiacom výroku o náhrade trov konania, takto

rozhodol:

- I. Rozsudok súdu prvej inštancie sa v napadnutej časti **p o t v r d z u j e .**
- II. Žalovanému sa nárok na náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

o d ô v o d n e n i e :

1. Odvolaním napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. žalovaného zaviazal zaplatiť žalobcovi 57,23 eura s 5,05 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 33,91 eura od 26.02.2016 do zaplatenia, s 5 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 13,08 eura od 30.03.2016 do zaplatenia a s 5 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 10,24 eura od 26.05.2016 do zaplatenia. Výrokom II. žalobu žalobcu v časti o zaplatenie 107,82 eura zamietol a výrokom III. stranám nepriznal nárok na náhradu trov konania.

2. Rozsudok v odvolaní napadnutej časti nepriznaného nároku na zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 107,82 eura súd odôvodnil tým, že nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty nepovažoval za nedôvodný. Žalobca si uplatnil nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty na základe zmluvy o poskytovaní verejných služieb dňa 19.11.2015 uzavretej s právnym predchodcom žalobcu (Slovak Telekom, a.s.) a žalovaným, pričom išlo zmluvu spotrebiteľskú (§ 52 ods. 1 a 4 Občianskeho zákonníka, ďalej len OZ) a súd ju skúmal aj z hľadiska pravidiel na ochranu spotrebiteľa. Žalobca nadobudol pohľadávku voči žalovanému na základe zmluvy o postúpení pohľadávky. Aby bolo možné priznať žalobcovi ako dodávateľovi nárok uplatňovaný zo spotrebiteľskej zmluvy, nesmie táto zmluva obsahovať ustanovenia spôsobujúce značnú nerovnováhu medzi stranami, teda tzv. neprijateľné podmienky (§ 53 ods. 1 OZ). Výnimkou sú situácie, keď ide o podmienky týkajúce sa hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny a podmienky individuálne dojednané.

3. Žalobcom uplatňovaná zmluvná pokuta sa zakladá na bode 3 dodatku. Už aj z povahy zmluvnej pokuty ako nároku akcesorického k hlavnému nároku vyplýva, že nemôže byť hlavným predmetom zmluvy (tým je napokon poskytovanie elektronických komunikačných služieb). Bod 3 dodatku sa preto tiež nijako netýka primeranosti ceny. Toto kritérium sa viaže priamo len na hlavný predmet zmluvy a nemôže sa týkať zmluvnej pokuty, pretože ide o sankciu, ktorej z povahy veci nezodpovedá žiadne protiplnenie.

V prejednávanej veci je tiež zrejmé, že zmluva a dodatok sú vzhľadom na formu svojho vyhotovenia typickou štandardizovanou formulárovou zmluvou, ktorej obsah nemohol žalovaný ako spotrebiteľ vopred ovplyvniť. Ustanovenie bodu 3 je obsiahnuté v texte dodatku, ktorý je vopred pripravený ako vzor a do ktorého sa len doplnia identifikačné údaje spotrebiteľa a podrobnejšia špecifikácia predmetu zmluvy vrátane doby viazanosti. Navyše platí prezumpcia, že zmluva sa nepovažuje za individuálne dojednanú, ibaže dodávateľ preukáže opak (§ 53 ods. 2 OZ). V danej veci pritom žalobca netvrdil a ani nepreukazoval, že by boli zmluva a dodatok uzatvorené so žalovaným individuálne. Za takýchto okolností potom súd pristúpil k skúmaniu zmluvných podmienok z hľadiska ich neprijateľnosti.

4. Pri posudzovaní zmluvnej pokuty treba vziať do úvahy v prvom rade kritérium primeranosti, ktoré vyplýva z § 53 ods. 4 písm. k) OZ. Z tohto ustanovenia je zrejmé, že neprímerane vysoká sankcia za porušenie záväzku spotrebiteľa nemôže požívať súdnu ochranu. Keďže medzi stranami ide o občianskoprávny vzťah, nemožno opomenúť ani znenie § 545a OZ. Toto ustanovenie síce upravuje moderačné právo súdu, ktorého priame uplatnenie vzhľadom na neplatnosť ako dôsledok vyplývajúci z § 53 ods. 4 písm. k) OZ ako *lex specialis* neprichádza v spotrebiteľských veciach do úvahy, avšak z citovaného ustanovenia možno vyvodiť usmernenia, ktorými sa má súd riadiť pri posudzovaní primeranosti zmluvnej pokuty. Súd by mal preto prihliadať na hodnotu a význam zabezpečovanej povinnosti, prípadne na okolnosti súvisiace s náhradou škody a pokiaľ zistí, že zmluvná pokuta je neprímeraná, namiesto jej zníženia nárok na ňu vôbec neprizná.

5. Čo sa týka hodnoty a významu zabezpečovanej povinnosti, žalobca v žalobe skutkovo vymedzil svoj nárok na zmluvnú pokutu odôvodnením v podstate tak, že žalovaný riadne a včas nezaplátil cenu poskytnutých služieb. Takto vymedzenému nároku potom zodpovedá ustanovenie bodu 3 dodatku, ktorý v spojení s bodom 1 písm. b) zakotvuje zmluvnú pokutu v nadväznosti na povinnosť žalovaného riadne uhrádzať svoje peňažné záväzky voči žalobcovi počas doby viazanosti. Zmluvná pokuta obsiahnutá v bode 3 konkrétne postihuje porušenie povinnosti zaplatiť cenu za poskytnuté služby. Z takto formulovanej hypotézy potom plynie, že Slovak Telekom vzniká nárok na zmluvnú pokutu pri akomkoľvek porušení peňažného záväzku, a to bez ohľadu na hodnotu a význam zabezpečovanej povinnosti. V tomto smere sa už súdna prax ustálila na názore, že odstupňovanie zmluvnej pokuty podľa rozsahu a intenzity porušenia povinností je v rámci spotrebiteľských vzťahov dôležité, pretože tu treba rozlišovať situácie, kedy a za akých podmienok, v akom rozsahu dôjde k neplneniu povinností spotrebiteľa (porovnaj rozsudok ESD vo veci C-618/10). V dotknutom ustanovení sa však nezohľadňuje výška dlhu, či dôsledky, aké porušenie má pre Slovak Telekom. Omeškaním s platením peňažných záväzkov totiž nedochádza k automatickému zániku zmluvy. Slovak Telekom je v takom prípade naďalej oprávnený požadovať od žalovaného splnenie jeho záväzkov, predovšetkým využívanie služieb a platenie za ich poskytovanie až do konca doby viazanosti, prípadne aj dlhšie, kým nedôjde k ukončeniu zmluvy iným spôsobom, napríklad výpoveďou. Nárok na zmluvnú pokutu vo výške uvedenej v dodatku by takto vznikol aj v prípade omeškania aj s akoukoľvek zanedbateľnou sumou, čo len sotva možno považovať za primeraný spôsob zabezpečenia nároku dodávateľa voči spotrebiteľovi na zaplatenie dlžnej sumy zohľadňujúci rozsah a intenzitu porušenia (porovnaj rozsudok Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 9Co/284/2016, bod 24). Neprijateľnosť zmluvných podmienok sa hodnotí podľa stavu v čase uzatvorenia zmluvy (§ 53 ods. 12 OZ) a následné správanie strán vrátane toho, či a v akej výške dodávateľ napokon uplatní zmluvnú pokutu, je na účely tohto posúdenia nepodstatné. Podľa citovaného ustanovenia dodatku potom konkrétne platí, že pokiaľ spotrebiteľ nezaplatí hoci aj len 1 euro z ceny služieb do 45 dní po splatnosti prvej faktúry (v tomto prípade 45 dní po 25.12.2015), dodávateľovi vznikne nárok na zmluvnú pokutu vo výške 140 eur (počiatočná hodnota zmluvnej pokuty) - 81/730 (36 dní od uzavretia dodatku do vystavenia prvej faktúry a 45 dní omeškania / 730 dní viazanosti) x 140 = 124,47 eura. Postupné znižovanie zmluvnej pokuty teda závisí len od dĺžky trvania zmluvného vzťahu a doby viazanosti. Pokiaľ spotrebiteľ poruší svoje peňažné záväzky na počiatku zmluvného vzťahu hoci aj len v nepatrnom rozsahu, bude ho stíhať zmluvná pokuta v plnej výške. Toto znižovanie teda nijakým spôsobom nezohľadňuje hodnotu zabezpečovanej povinnosti, keďže tá môže byť v prípade omeškania s nepatrnou sumou minimálna. Znižovanie opäť nie je vôbec závislé od rozsahu a intenzity porušenia povinností spotrebiteľa obsiahnutých v bode 3. Mechanické vypočítavanie zmluvnej pokuty, ktoré závisí len od objektívnej právnej skutočnosti (plynutie času) a nezohľadňuje okolnosti konkrétneho prípadu, bude vždy spojené s rizikom, že výška zmluvnej pokuty bude neprímeraná zabezpečovanej povinnosti. Takto paušálne vypočítavaná zmluvná pokuta potom predstavuje pre dodávateľa neprímerané zvýhodnenie vo vzťahu k spotrebiteľovi, čím sa narúša rovnováha, ktorú v spotrebiteľských vzťahoch požaduje § 53 ods. 1 OZ. Ako bolo uvedené, na účely posúdenia neprijateľnosti určitej podmienky podľa § 53 ods. 12

OZ nie je vôbec rozhodujúce, že žalobca si napokon uplatňuje nižšiu zmluvnú pokutu. Dôležité je, že dotknuté ustanovenie mu umožňuje požadovať zmluvnú pokutu v neprimeranej výške. Aj v konkrétnych okolnostiach preskúmvanej veci je zmluvná pokuta uplatnená vo výške 107,82 eura neprimeraná, pretože cena komunikačných služieb predstavuje sumu 57,23 eura, teda zmluvná pokuta túto cenu presahuje dvojnásobne.

6. Okrem toho treba dodať, že hoci cieľ podnikania dodávateľa spočívajúci v dosahovaní zisku (§ 2 ods. 1 OBZ) sa môže legitímne prejavovať v jeho snahe udržať si zákazníka aj počas doby viazanosti poskytnutím zariadenia za zvýhodnenú cenu, v spotrebiteľských vzťahoch nemožno na pozadí § 53 ods. 4 písm. k) a § 545a OZ odobrať zmluvnú pokutu zabezpečujúcu plnenie zmluvy zo strany spotrebiteľa vo výške presahujúcej neakcióvu cenu zariadenia, hoci v danej veci žalobca ani netvrdil, že by si zmluvnú pokutu uplatňoval z iného dôvodu, než pre omeškanie žalovaného s platením faktúr. V danom prípade bola ale neakcióva cena 99 eur a počiatková suma zmluvnej pokuty 140 eur, čo znamená, že zmluvná pokuta bola dohodnutá na úrovni 141 % neakciovej ceny zariadenia. Keďže v spotrebiteľských veciach neprichádza do úvahy moderácia zmluvnej pokuty, aj v tejto súvislosti by bol daný dôvod na vyhodnotenie zmluvnej pokuty ako neprijateľnej pre zjavný exces.

7. Vzhľadom na vyššie uvedenú analýzu je zrejmé, že bod 3 dodatku je ustanovením, ktoré požaduje od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby za to zaplatil neprimerane vysokú sankciu. V zmysle § 53 ods. 4 písm. k) OZ ide o neprijateľnú podmienku spôsobujúcu podľa § 53 ods. 1 OZ značnú nerovnováhu medzi stranami, v dôsledku čoho je neplatná (§ 53 ods. 5 OZ), a preto nárok, ktorý z nej žalobca odvodzuje, nemožno priznať.

8. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania (§ 262 ods. 1 CSP) vychádzal súd z toho, že žalobcovi ako neúspešnej strane nárok na ich náhradu nepatrí (§ 255 ods. 1 CSP a contrario) a žalovaný by síce nárok na ich náhradu mal, no pretože mu v konaní pre jeho neúčast' žiadne trovy nevznikli, súd mu tento nárok v zmysle judikatúry (R 72/2018) nepriznal.

9. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal odvolanie žalobca prostredníctvom právneho zástupcu v časti, v ktorej súd žalobu zamietol (o zaplatenie 107,82 eura s príslušenstvom) a vo výroku o nároku žalobcu na náhradu trov konania z dôvodu, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a súd prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

10. Žalobca poukazuje na § 177 ods. 2 písm. a) Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP) v zmysle ktorého pojednávanie nie je potrebné nariadiť, ak ide iba o otázku jednoduchého právneho posúdenia veci, skutkové tvrdenia strán nie sú sporné a hodnota sporu bez príslušenstva neprevyšuje 2.000 eur. Z dôvodu, že nebolo vo veci nariadené pojednávanie, žalobca nemal reálnu možnosť vyjadriť sa k otázke, ktorú súd vyhodnotil ako spornú. Nakoľko však prvostupňový súd považoval uplatnenie zmluvnej pokuty za sporné, mal v zmysle vyššie citovaných ustanovení CSP nariadiť vo veci pojednávanie, čo však neurobil, čím došlo k porušeniu práva žalobcu na spravodlivý súdny proces v zmysle čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

11. Žalobca nesúhlasí s rozhodnutím súdu v časti, v ktorej zamietol nárok na zmluvnú pokutu. Účelom zmluvnej pokuty je donútiť dlžníka pod hrozbou majetkovej sankcie k riadnemu splneniu záväzku. Právny predchodca žalobcu a žalovaný si dohodli zabezpečovací inštitút zmluvnej pokuty pre prípad porušenia záväzku viazanosti, ktorý je definovaný v ods. 3 Dodatku k Zmluve o poskytovaní verejných služieb v ktorom je okrem iného uvedené, že nezaplatenie ceny za poskytnuté služby účastníkom do 45 dní po splatnosti, na základe ktorého vznikne podniku právo na odstúpenie od Zmluvy. Záväzok účastníka riadne a včas platiť cenu za poskytovanie služieb je definovaný aj v ods. 1 písm. b) Dodatku. Žalovaný sa dostal do omeškania s platením faktúr za služby poskytované právny predchodcom žalobcu, čo je zrejmé aj z uplatneného nároku, ktorého prevažnú časť predstavujú neuhradené faktúry za poskytnuté služby. Z uvedeného je zrejmé, že žalovaný porušil svoje povinnosti poskytnúť žalobcovi zmluvné dohodnuté protiplnenie, t.j. neuhrádzal faktúry vystavené za poskytnuté služby riadne a včas. Zároveň žalovaný uvedenú skutočnosť nijakým spôsobom nerozporoval a ani nepreukázal. Súd však toto porušenie zmluvných povinností vôbec nezohľadnil.

12. Odôvodnenie napadnutého rozsudku absolútne nereflektuje požiadavku ust. § 53 ods. 12 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého neprijateľnosť zmluvných podmienok sa hodnotí so zreteľom na povahu tovaru alebo služieb, na ktoré bola zmluva uzatvorená, a na všetky okolnosti súvisiace s uzatvorením zmluvy v dobe uzatvorenia zmluvy a na všetky ostatné podmienky zmluvy alebo na inú zmluvu, od ktorej závisí. Naopak, súd prvej inštancie pristúpil k hodnoteniu predmetnej podmienky v čisto všeobecnej rovine, keď sa nezaoberal nárokom na zmluvnú pokutu s ohľadom na konkrétne okolnosti, t.j. skutočne nárokováná výška zmluvnej pokuty vo vzťahu k výške dlžnej sumy, časové obdobie, v ktorom bol žalovaný v omeškaní, závažnosť porušenia povinnosti a pod. Podľa názoru žalobcu spôsob, akým došlo medzi stranami k dohode o zmluvnej pokute, je individuálne dojednanie zmluvnej pokuty preto, že žalovaný mal možnosť vybrať si mobilný telefón a k tomu poskytovanú službu zo širokej škály ponúkaných tovarov a služieb, k čomu je logicky napočítaná suma zmluvnej pokuty pre prípad porušenia. Obsah dodatku bol dodávateľom (žalobcom) vopred pripravený, čo však nie je v zmluvných vzťahoch ničím výnimočným, pretože návrh zmluvy, resp. zmluvu v písomnej podobe vždy musí niektorá zo zmluvných strán pripraviť, aj keď žalovaný na obsahu dohody alebo zmluvy nijakým spôsobom neparticipoval. Zároveň je v danom prípade výška zmluvnej pokuty paušalizovanou náhradou škody, ktorá pôvodnému veriteľovi vznikla v dôsledku nesplnenia záväzku žalovaného zotrvať počas vymedzenej doby viazanosti v zmluvnom vzťahu. Škoda pozostáva z ceny telefónu a sumy, ktorá pôvodnému veriteľovi vznikla v dôsledku poskytnutia iných služieb za akciové ceny práve s ohľadom na dobu viazanosti. Zmluvnou pokutou si žalobca zabezpečuje zároveň návratnosť poskytnutej zľavy zo stanovenej ceny poskytovanej služby alebo navrátených zariadení, ktoré boli žalovanému poskytnuté v rámci zvýhodnenej ceny. Základ výšky zmluvnej pokuty uvedený v zmluve, resp. v Dodatku, ktorý v závislosti od počtu dní omeškania klesá, teda zohľadňuje zľavnenú cenu a v prípade predčasného ukončenia zmluvného vzťahu v dôsledku porušenia povinností zabezpečiť návratnosť prostriedkov investovaných právnym predchodcom žalobcu do poskytnutej zľavy. Je teda zrejmé, že právny predchodca žalobcu určil základ výšky zmluvnej pokuty vo vzťahu k cene poskytnutého zariadenia a zľavnenej cene za poskytované služby a v prípade neplnenia si svojich povinností je žalovaný povinný v podobe zmluvnej pokuty vrátiť cenové zvýhodnenie, ktoré požíval počas trvania záväzkového vzťahu.

13. Zároveň treba zdôrazniť, že žalovanému bola vyúčtovaná zmluvná pokuta v zníženej výške 107,82 eura, so zohľadnením počtu dní, ktoré uplynuli z doby viazanosti, a to vrátane dní, počas ktorých bol žalovaný ešte pripojený (resp. poskytovanie služieb vo vzťahu k SIM karte ešte nebolo prerušené), avšak svoje zmluvné povinnosti riadne a včas platiť cenu za poskytnuté služby si neplnil (spôsob výpočtu: $107,82 \text{ eura} = 140 - (168 / 730) * 140$). Zmluvná pokuta bola v Dodatku vyjadrená degresívnym spôsobom, čo znamená, že základ zmluvnej pokuty sa znižuje o čiastku zodpovedajúcu počtu dní uplynutých z doby viazanosti, tzn. do doby do prerušenia poskytovania služieb (resp. o čiastku zodpovedajúcu obdobiu, počas ktorého si zákazník plní svoje zmluvné povinnosti, ale tiež o čiastku zodpovedajúcu obdobiu, počas ktorého si zákazník síce neplní povinnosť riadne a včas uhrádzať faktúry za poskytované služby, ale poskytovanie služieb mu ešte nie je prerušené). Uvedené je vyjadrené vo vzorci výpočtu zmluvnej pokuty v ods. 3 Dodatku ktorý je absolútne jasný a určitý (rovnako v texte žaloby). Žalobca podporne poukazuje príkladom na nasledovné súdne rozhodnutia, ktorými bolo nárokom žalobcu vyhovené, rozsudok Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 19.10.2017, sp. zn. 19Co/142/2016; Rozsudok Okresného súdu Žiar nad Hronom zo dňa 15.08.2017, sp. zn. 4Csp/24/2016; rozsudok Okresného súdu Malacky zo dňa 27.10.2017, sp. zn. 7C/256/2016.

14. Žalobca sa z vyššie uvedených dôvodov nielen že nestotožňuje s rozhodnutím súdu, že nevyhovet nároku žalobcu na zaplatenie zmluvnej pokuty, a už vôbec nemožno súhlasiť s rozhodnutím súdu o neprijateľnosti predmetnej zmluvnej podmienky. Vyhlásenie zmluvnej podmienky za neprijateľnú zaväzuje len strany konania a predmetné rozhodnutie nie je záväzné voči každému. V tomto ohľade je potom bez logického významu vyhlásiť zmluvnú podmienku za neprijateľnú v konaní, kde žalobcom nie je pôvodný veriteľ pohľadávky, teda pôvodný dodávateľ služieb, keďže iba on sa môže zdržať používania takejto podmienky v spotrebiteľských zmluvách. Žalobca v tejto súvislosti podporne poukazuje aj na rozhodnutie Krajského súdu v Trnave zo dňa 31.05.2017, sp. zn. 10Co/84/2016.

15. Na základe vyššie uvedeného žalobca navrhol, aby odvolací súd rozsudok v napadnutom rozsahu preskúmal a v zmysle § 388 CSP ho zmenil tak, že vyhovie žalobe o zaplatenie 107,82 eura, alebo v zmysle § 389 ods. 1 CSP vec v napadnutom rozsahu zrušil a vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie Žalobca si zároveň uplatnil náhradu trov odvolacieho konania.

16. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie proti rozsudku bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou stranou sporu (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 367 ods. 3 CSP), vychádzajúc zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie bez potreby zopakovania či doplnenia dokazovania (§ 383 a § 384 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné, v dôsledku čoho bol rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny s použitím § 387 ods. 1 CSP potvrdený.

17. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku, konania jemu predchádzajúceho, ako aj celého obsahu spisového materiálu dospel k záveru, že súd prvej inštancie zistil skutkový stav v rozsahu potrebnom pre vyhlásenie rozsudku, na základe vykonaných dôkazov vyvodil správne skutkové zistenia a vec i správne právne posúdil. Pretože odvolací súd preberá v celom rozsahu súdom prvej inštancie zistený skutkový stav a zdieľa i právne závery súdu prvej inštancie vo veci, s poukazom na § 387 ods. 2 CSP odkazuje na správne a odôvodnenie písomného vyhotovenia rozsudku. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov súdu prvej inštancie odchýliť a nemôže vyhovieť odvolaniu odvolateľa, ktorý vo svojom odvolaní neuvádza žiadne nové podstatné skutkové či právne argumenty než tie, ktoré uviedol už pred súdom prvej inštancie, ktorý sa s nimi riadne vysporiadal a k veci pre úplnosť dodáva nasledovné:

18. Predmetom odvolacieho konania bolo v danom prípade posúdiť, či súd prvej inštancie rozhodol správne, keď žalobu v časti uplatnenej zmluvnej pokuty zamietol z dôvodu, že dohodu o zmluvnej pokute posúdil ako neprijateľnú zmluvnú podmienku. Ako prvé odvolateľ namietal, že v dôsledku nenariadenia pojednávania vo veci, súd mu nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Z obsahu spisu vyplýva, že súd prvej inštancie na prejednanie veci nenariadil pojednávanie, ale došlo k verejnému vyhláseniu predmetného rozsudku dňa 02.08.2019, ktoré bolo vopred oznámené vyvesením na úradnej tabuli a web stránke okresného súdu, pričom podľa zápisnice o verejnom vyhlásení rozsudku súd vyhlásil výrok rozsudku v znení, v akom je obsiahnutý v písomnom vyhotovení predmetného rozsudku.

19. Podľa § 177 ods. 1 CSP súd nariadi na prejednanie veci samej pojednávanie. Podľa ods. 2 pojednávanie nie je potrebné nariaďovať a) ak ide iba o otázku jednoduchého právneho posúdenia veci, skutkové tvrdenia strán nie sú sporné a hodnota sporu bez príslušenstva neprevyšuje 2.000 eur, b) strany s rozhodnutím vo veci bez nariadenia pojednávania súhlasia, c) to ustanovuje tento zákon.

20. V zmysle § 297 CSP súd na prejednanie sporu nariadi pojednávanie. Pojednávanie nie je potrebné nariaďovať, ak a) sa vo veci rozhoduje rozsudkom pre zmeškanie v prospech spotrebiteľa, b) ide iba o otázku jednoduchého právneho posúdenia veci, skutkové tvrdenia strán nie sú sporné a hodnota sporu bez príslušenstva neprevyšuje 1.000 eur.

21. Ostatné citované ustanovenie zakotvuje výnimku zo zásady ústnosti v spotrebiteľských sporoch a upravuje procesné situácie, v ktorých nie je potrebné nariaďovať pojednávanie. Formulácia citovaného § 297 písm. b) CSP korešponduje s § 177 ods. 2 písm. a) CSP, pričom ich spoločnými znakmi sú jednoduché právne posúdenie veci, nespornosť skutkových tvrdení strán a bagatelný census s rozdielnou výškou. Cieľom prvých dvoch znakov je, aby pojednávanie nebolo potrebné nariaďovať v zásade v takých sporoch, kde nie je potrebné dokazovanie a nie je nevyhnutné ústne pred súdom prejednávať argumenty strán, týkajúce sa právneho posúdenia veci. Posúdiac predmetnú vec podľa vyššie citovaných procesných ustanovení odvolací súd dospel k záveru, že v danom prípade boli splnené zákonné podmienky, aby v predmetnej veci v spotrebiteľskom spore nebolo nevyhnutné na prejednanie sporu nariaďovať pojednávanie. Keďže žalovaný nevyužil možnosť vo veci sa vyjadriť, v dôsledku čoho skutkové tvrdenia žalobcu obsiahnuté v žalobe sa nestali spornými, je potrebné uzavrieť, že skutkové tvrdenia strán neboli sporné. Zároveň bola splnená i ďalšia podmienka, že išlo o otázky jednoduchého právneho posúdenia veci, keďže išlo len o plnenie z bežnej spotrebiteľskej zmluvy, vrátane posúdenia, či dojednanie strán o zmluvnej pokute je alebo nie je v súlade so zákonom, pričom nejde o posúdenie ojedinelé, ale hromadne sa opakujúce za obdobných zmluvných podmienok a posudzovanie, či žalobca pravdivé a úplné opísanie rozhodujúcich skutočností v žalobe aj preukázal pripojenými listinnými

dôkazmi. To, že hodnota sporu bez príslušenstva neprevyšuje zákonný limit 1.000 eur, keďže predmetom sporu bolo v danom prípade zaplatenie sumy 165,05 eura, je úplne nesporné. Odvolací súd preto uzatvára, že v danom prípade boli splnené zákonné podmienky, aby súd prvej inštancie postupoval podľa § 297 písm. b) CSP a vo veci nenariadil pojednávanie, pričom realizoval verejné vyhlásenie rozsudku. Takýto postup súdu nemožno hodnotiť ako nesprávny, nedošlo ním k odňatiu procesných práv stranám, ani k porušeniu práva na spravodlivý proces. Táto odvolacia námietka žalobcu preto neobstojí. Rovnako nie je možné súhlasiť s názorom žalobcu, že z dôvodu, že žalovaný sa k žalobe nevyjadril malo za následok, že nepoprel tvrdenia žalobcu a žalobe bolo potrebné v celom rozsahu vyhovieť. Súd prvej inštancie pri posudzovaní nároku žalobcu správne aplikoval § 290 a nasledujúce CSP a poskytol žalovanému, ako spotrebiteľovi a slabšej strane sporu primeranú ochranu.

22. Odvolateľ ďalej argumentoval tým, že v zmluvnom vzťahu medzi stranami bola platne dojednaná zmluvná pokuta pre prípad porušenia zmluvných povinností zo strany účastníka. Je nesporné, že zmluva o pripojení uzavretá medzi stranami sporu je zmluvou spotrebiteľskou, preto je súd oprávnený a povinný zaoberať sa aj otázkou, či zmluva (ne)obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky v zmysle § 52 a nasledujúcich OZ upravujúcich ochranu spotrebiteľa. Dojednanie o zmluvnej pokute súd prvej inštancie správne posúdil z hľadiska § 53 ods. 1 OZ, t.j. či (ne)obsahuje ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Na to, aby súd dospel k záveru, že zmluva obsahuje dojednanie, ktoré je neprijateľnou zmluvnou podmienkou (a preto je neplatné) nestačí uviesť len to, že dohoda nebola individuálne dojednaná, preto je neplatná, ale súd musí zároveň uviesť, v čom spočíva značná nerovnováha v právach a povinnostiach zmluvných strán v preskúmanom dojednaní.

23. V zmysle § 53 ods. 1 OZ spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len neprijateľná podmienka). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Podľa ods. 2 za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. V ods. 4 potom zákonodarca demonštratívne vymenúva, ktoré ustanovenia uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú za neprijateľné podmienky. Medzi ne novelou OZ, zák. č. 568/2007 Z.z. s účinnosťou od 01.01.2008 bolo zakotvené písm. k) v zmysle ktorého za neprijateľnú podmienku sa považuje i ustanovenie, ktoré požaduje od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením tohto záväzku. Podľa ods. 5 cit. § 53 OZ v uvedenom znení, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

24. Podľa Smernice Rady 93/13/EHS z 05.04.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ktorá síce nie je pre členské štáty EÚ priamo záväzná, avšak predstavuje interpretačné pravidlo a ktorá už bola transponovaná do právneho poriadku Slovenskej republiky, v zmysle čl. 2 písm. a) nekalé podmienky znamenajú zmluvné podmienky definované v čl. 3.

25. Podľa čl. 3 bod 1 cit. smernice zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán vzniknutých na základe zmluvy k škode spotrebiteľa. Podľa bodu 2 podmienka sa nepovažuje za individuálne dohodnutú, ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky najmä v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou. Skutočnosť, že určité aspekty, podmienky alebo jedna konkrétna podmienka boli individuálne dohodnuté, nevyklučuje uplatňovanie tohto článku na zvyšok zmluvy, ak celkové hodnotenie zmluvy naznačuje, že aj napriek tomu ide o predbežne formulovanú štandardnú zmluvu. Keď predajca alebo dodávateľ vznesie námietku, že štandardná podmienka bola individuálne dohodnutá, musí o tom podať dôkaz. Podľa bodu 3 príloha smernice obsahuje indikatívny a nevyčerpávajúci zoznam podmienok, ktoré sa môžu považovať za nekalé.

26. V zmysle čl. 4 cit. smernice bez toho, aby boli dotknuté ust. čl. 7, nekalosť zmluvných podmienok sa hodnotí so zreteľom na povahu tovaru alebo služieb, na ktoré bola zmluva uzatvorená a na všetky okolnosti súvisiace s uzatvorením zmluvy, v dobe uzatvorenia zmluvy a na všetky ostatné podmienky zmluvy, alebo na inú zmluvu, od ktorej závisí.

27. Podľa čl. 6 bod 1 členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok.

28. Podľa čl. 7 bod 1 členské štáty zabezpečia, aby v záujme spotrebiteľov a subjektov hospodárskej súťaže existovali primerané a účinné prostriedky, ktoré by zabránili súvislému uplatňovaniu nekalých podmienok v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľmi zo strany predajcov alebo dodávateľov.

29. Podľa prílohy tejto smernice bod 1. písm. e) medzi podmienky uvedené v čl. 3 ods. 3 okrem iných patrí i podmienka vyžadovať od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako náhradu.

30. V súlade s vyššie uvedeným bolo potrebné skúmať, či dohoda o zmluvnej pokute v spotrebiteľskej zmluve (ne)bola individuálne dojednaná. Z obsahu zmluvy o poskytovaní verejných služieb uzavretej medzi stranami sporu (19.11.2015, čl. 34) a jej dodatku (čl. 38) vyplýva, že text zmluvy a dodatku bol vopred pripravený dodávateľom pre neurčitý počet budúcich spotrebiteľov, zmluva bola pripravená vopred v podobe predbežne formulovanej tzv. typovej, resp. štandardnej zmluvy, pričom do zmluvy a jej dodatku sa dopisovali iba údaje individualizujúce spotrebiteľa, ním vybraný mobilný telefón, či iné telekomunikačné zariadenie, účastnícky program a služby, výšku zmluvnej pokuty v závislosti od ceny telekomunikačného zariadenia (tabuľka č. 1 dodatku). Žalovaný ako spotrebiteľ mal síce zrejme možnosť oboznámiť sa s dojednanými zmluvnými ustanoveniami pred podpisom zmluvy, ale nesporne nemohol ovplyvniť ich obsah. Zmluvné dojednania obsiahnuté v uvedenej zmluve a jej dodatku preto s poukazom na cit. ust. § 53 ods. 2 OZ i čl. 3 bod 2 smernice, nemožno považovať za individuálne dojednané. Žalovaný ako spotrebiteľ nemal žiadnu reálnu možnosť ovplyvniť obsah vopred dodávateľom navrhnutých a v predloženej zmluve fixne formulovaných dojednaní o zmluvnej pokute. Mohol iba zmluvu ako celok odmietnuť alebo ju prijať a podrobiť sa teda tak i dodávateľom nanútenému dojednaniu o zmluvnej pokute. Dôkazné bremeno preukázať, že dojednanie o zmluvnej pokute bolo individuálne dohodnuté, pritom v zmysle cit. § 53 ods. 3 OZ (i čl. 3 bod 2 cit. Smernice 93/13/EHS), bolo na žalobcovi ako dodávateľovi. Žalobca ale v konaní individuálne dojednanie zmluvnej pokuty nepreukázal a preto bolo nevyhnutným v súlade s § 53 ods. 3 OZ predmetnú zmluvnú podmienku nepovažovať za individuálne dojednanú.

31. Argumentáciu žalobcu v odvolaní, že každý účastník má reálnu možnosť ovplyvniť obsah zmlúv o pripojení a ich dodatkov resp. iných dokumentov, keďže má možnosť výberu služieb žalobcu, programu, výberu telekomunikačného zariadenia za akciovú cenu alebo nie a celý proces vzniku zmluvných vzťahov, medzi ktorýmkoľvek účastníkom a žalobcom je založený na slobodnej voľbe daného účastníka, neznamená v zmysle vyššie uvedeného, že ide o individuálne dojednania a názor žalobcu o tom, že dohoda o zmluvnej pokute bola individuálne dojednaná, nebol správny. S poukazom na vyššie uvedené, odvolací súd uzatvára, že zmluvná podmienka v podobe dojednaní o zmluvnej pokute nebola individuálne dojednaná, preto podlieha súdnej kontrole s poukazom na § 53 ods. 1 OZ, t.j. bolo povinnosťou súdu prvej inštancie skúmať, či dohoda o zmluvnej pokute spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (neprijateľná podmienka).

32. V zmysle čl. 4 Smernice 93/13/EHS bod 1 je potrebné nekalosť zmluvných podmienok hodnotiť so zreteľom na povahu tovaru alebo služieb a na všetky okolnosti súvisiace s uzatvorením zmluvy v dobe uzatvorenia zmluvy a na všetky ostatné podmienky zmluvy alebo na inú zmluvu, od ktorej závisí. Odvolací súd pritom nepopiera možnosť i v spotrebiteľskej zmluve dojednať zmluvnú pokutu ako sankciu za nesplnenie zmluvných povinností spotrebiteľa. Podstatným ale je, aby zmluvná pokuta dojednaná v spotrebiteľskej zmluve bola primeraná.

33. Vo všeobecnosti je možné konštatovať, že zmluvná pokuta je jedným z právnych prostriedkov zabezpečenia záväzku. Má funkciu sankčnú, preventívnu a uhradovaciu. Sankčný charakter zmluvnej pokuty znamená najmä, že postihuje toho účastníka, ktorý poruší zmluvnú povinnosť nepriaznivým následkom a to v podobe vzniku ďalšej povinnosti zaplatiť peňažnú čiastku v dohodnutej výške. Občiansky zákonník neobsahuje úpravu o výške zmluvnej pokuty a ani o spôsobe jej určenia. Výška zmluvnej pokuty, ako to uviedol súd prvej inštancie, ale musí spĺňať kritérium primeranosti (§ 53 ods. 4

písm. k) OZ). Sankcia (zmluvná pokuta) musí byť primeraná vo vzťahu k porušenej povinnosti, najmä vo vzťahu k dôsledkom, aké toto porušenie má pre dodávateľa. Týmto dôsledkom musí byť primeraná zmluvná pokuta, ktorá plní funkciu peňažnej náhrady pre dodávateľa za riziko, ktoré znáša v dôsledku nesplnenia povinnosti.

34. V prejednávanej veci bolo dojednanie o zmluvnej pokute súčasťou dodatku k zmluve o poskytovaní verejných služieb zo dňa 19.11.2015 a súd prvej inštancie v bode 7 odôvodnenia rozsudku citoval podstatné časti dojednania o zmluvnej pokute. Zo žaloby žalobcu je zrejmé, že si ňou uplatnil zaplatenie zmluvnej pokuty v sume 107,82 eura z dôvodu, že žalovaný porušil povinnosť účastníka platiť cenu za služby riadne a včas, čomu zodpovedá dojednanie o zmluvnej pokute v 3. dodatku. Nemožno súhlasiť s názorom žalobcu, že súd len vo všeobecnosti poukázal na neprimeranosť zmluvnej pokuty, pričom sa nezaoberal konkrétnou výškou jej výpočtu. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na bod 19 odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie, v ktorom súd odôvodnil neprimeranosť dojednanej výšky zmluvnej pokuty s prihliadnutím k individuálnym okolnostiam prejednávanej veci s odvolací súd sa s názorom súdu prvej inštancie stotožňuje. Žalobca neposkytuje žiadnu argumentáciu smerujúcu k vyvráteniu, alebo aspoň k spochybneniu úvahy súdu prvej inštancie.

35. S poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej, zamietajúcej časti vrátane závislého výroku o náhrade trov konania, v súlade s § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

36. V odvolacom konaní vo veci samej, keď v zamietajúcej časti odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil, úspešnému žalovanému vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania (v zmysle § 255 ods. 1, § 256 ods. 1 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP), o ktorom v zmysle § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP musí aj bez návrhu rozhodnúť odvolací súd, keďže týmto rozhodnutím sa predmetné konanie končí. Z obsahu spisu vyplýva, že v danom prípade bol žalovaný v odvolacom konaní pasívny, nevykonával žiaden procesný úkon, náhradu trov konania si neuplatnil, ani nevyčíslil a podľa obsahu spisu mu ani žiadne trovy v odvolacom konaní nevznikli. Ak si strana náhradu trov konania neuplatní, ani jej podľa obsahu spisu v konaní žiadne nevznikli, je v súlade s čl. 17 základných princípov CSP zakotvujúcich procesnú ekonomiu možné rozhodnúť priamo tak, že sa jej nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

37. Rozsudok prijal senát odvolacieho súdu hlasovaním v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).